

Sebze Bahçesinde Nisan Ayında

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 03.05.2015 *Брой:* 5/2015

Fide Üretimi

Domates, biber, patlıcan ve salatalık fidelerinin erken ve orta-erken tarla üretimi için bakımı devam ediyor. Önemli bir nokta, optimal sıcaklık ve nem rejimini sağlamaktır. Atmosferik koşullara bağlı olarak düzenli havalandırma, polietilen tünellerle örtme veya gölgeleme yapılır. Fide bölmesindeki gündüz ve gece sıcaklığı arasındaki farkın 6°C – 8°C 'yi geçmemesi gerektiğini hatırlatırız; böylece bitkilerde yoğunlaşma oluşmaz ve "yalancı" kök çürüklüğü için koşullar yaratılmaz.

Sıcaklık düşüşleri durumunda, toprak kökenli patojenlerin neden olduğu sözde "gerçek" kök çürüklüğü saldırısı mümkündür. Ortaya çıkması durumunda, hastalıklı bitkiler bir torbaya toplanır ve tesisten uzakta imha edilir. Altlarındaki lekeler, %2'lik bakır sülfat veya amonyum nitrat çözeltisi ($3\text{--}4\text{ l/m}^2$) ile sulanarak dezenfekte edilir. Kalan bitkiler %0.1 Topsin M + %0.15 Propplant 722 SL karışımı ile muamele edilir. Eğer bitkiler şaşırtılmışsa, boyutlarına bağlı olarak aynı karışımdan

bitki başına 25-50 ml ile sulanır. Şaşırtılmış bitkilerde yaprak leke hastalığı etmenlerinin saldırısı mümkündür – domateste erken yanıklık (siyah yaprak lekeleri), gri küf ve külleme; salatalıkta külleme. Patojenlerin çevre koşullarına ilişkin farklı gereksinimleri vardır. Gri küf ve erken yanıklık yüksek hava neminde, külleme ise düşük nemde gelişir. Bu nedenlerle, fide tesisinde optimal sıcaklık ve nem rejimini sürdürmek gereklidir. Bulgaristan'da bu hastalıklara karşı etkili kayıtlı bitki koruma ürünleri (BKÜ'ler) bulunmaktadır. Erken yanıklığa (*Alternaria*) karşı: %0.04 Score 250 EC; %0.25 Ridomil Gold; %0.25 Corsate M DF; %0.2 Dithane M-45 ve Dithane DG; %0.35 Pugil 35 L SC; %0.075 Quadris 25 SC; gri küfe (*Botrytis*) karşı: %0.07 Topsin M; domateste küllemeye karşı – %0.025 Topaz 100 EC, %0.02 Shavit 25 EC, %0.075 Quadris 25 SC; ve salatalıkta küllemeye karşı – %0.02 Bayfidan 250 EC, %0.04 Domark ve domates için belirtilen BKÜ'ler.

Fideler en sık olarak sera beyazsineği, yaprak bitleri, thrips, yaprak galeri sinekleri, tırtıllar, akarlar tarafından saldırıya uğrar. Fide bölmesine yapışkan tuzaklar yerleştirilir – sarı (beyazsinek ve yaprak bitleri için), açık mavi (thrips için) ve sarı-turuncu (yaprak galeri sinekleri için). Bunların amacı, zararlıların tür kompozisyonunu belirlemek ve hızlı ve uygun mücadele için popülasyon yoğunluğunu azaltmaktır. Gerektiğinde ilaçlamalar da yapılır: sera beyazsineğine karşı – %0.1 Bi-58, %0.02 Mospilan 20 SP, %0.03 Actara 25 WG, %0.08 Confidor Energy OD, %0.075 Sanmite 20 WP, %0.02 Fury 10 EC, %0.05 Decis 2.5 EC, %0.03 Vaztak New 100 EC; yaprak bitlerine karşı – %0.1 Bi-58, %0.05 (pamuk yaprakbiti) ve %0.075 (şeftali yaprakbiti) Danadim Progress, %0.0125 Mospilan 20 SP, %0.02 Nexide 015 CS, %0.007 Actara 25 WG, %0.06 Confidor Energy OD, %0.05 Kohinor 200 SL, %0.05 Picador 20 SL, %0.02 Calypso 480 SC, %0.06 Biscaya 240 OD. Listelenen BKÜ'ler thrips'e karşı da etkilidir. Sineis 480 SC de onlara karşı etkilidir – 10-20 ml/ha. Yaprak galeri sineklerine karşı, %0.02 Trigard, %0.05 Picador, %0.03 Vaztak New 100 EC ile püskürtme yapılır. Akarlar (iki noktalı kırmızı örümcek akarı, domates pas akarı) tespit edildiğinde, %0.1 Ortus 5 SC, %0.1 Bi-58, %0.06 Nissorun, %0.075 Sanmite, %0.04 Floramite 240 SC uygulanır; ve domates yaprak galeri güvesine karşı – %0.08 Confidor Energy OD, %0.05 Decis 2.5 EC, %0.1 Alverde 240 SC, %0.05 Picador 20 SL, %0.02 Mospilan 20 SP.

Uygun koşullarda, ay sonunda fideler açık alana taşınmaya başlanır. Bundan bir hafta önce koruyucu olarak %0.08 Bi-58 + %0.2 Dithane M-45 ile püskürtülür.

Sera Üretimi

Yetiştirilen ürünler farklı fenolojik gelişim aşamalarında – yeni şaşırtılmış olandan meyve verme döneminde olana kadar. Bu, BKÜ'lerin dikkatli seçimini gerektirir – yeni şaşırtılmış ürünler için daha uzun hasat öncesi aralığı olan ve hasat döneminde olanlar için daha kısa olanlar.

Yetiştirilen bitkileri hastalık ve zararlılardan korumak için optimal sıcaklık, nem ve ışık rejimi sağlanmalıdır. Tesisler düzenli olarak havalandırılmalıdır. Güçlü güneşli gün sayısı artarsa, cam bir kireç çözeltisi veya piyasada bulunan hazır karışımlarla gölgelenmelidir. Yollar, hava nemini artırmak için su serpilmelidir. Ürünler düzenli olarak kontrol edilmeli, zararlılar zamanında tespit edilmeli ve uygun koruma yapılmalıdır. Yapışkan tuzaklar – sarı, açık mavi ve sarı-turuncu – da bu

konuda yardımcı olur. Hastalık lekeli yapraklar, yaprak sapları ve meyveler, yaprak biti kolonileri, yumurta kümeleri, larvalar, galeriler vb. toplanır, seradan çıkarılır ve imha edilir.

Yetiştirilen bitkilerde aşağıdaki hastalıklar gözlemlenebilir: Domateste: Erken yanıklık (*Alternaria*), külleme, gri küf (*Botrytis*), yaprak küfü saldırısı mümkündür. Bir saldırı tespit edildiğinde, ürünler fideler için belirtilen BKÜ'ler ile muamele edilir. Yaprak küfüne dayanıklı çeşitler yetiştirilmelidir. Yine de lekeler bulunursa, bitkiler %0.1 Topsin M ile püskürtülür.

Salatalıkta: Bu dönemde salatalıktaki ana hastalıklar külleme ve mildiyö'dür. Küllemeye karşı, fideler için önerilen fungusitlerle püskürtme yapılır. Gece saatlerinde ısıtma sağlamak, mildiyö saldırısını sınırlar. Ortaya çıkması durumunda, her 7-10 günde bir %0.3 Corsate M DF, %0.25 Corsate R DF, %0.3 Aliette Flash, %0.04 Equation Pro, %0.15 Verita WG, %0.2 Previcur Energy, %0.075 Quadris, %0.075 Amistar, %0.25 Galben 8 M 65, %0.25 Mancozeb 80 WP ile püskürtme yapılır. Dayanıklı çeşitler yetiştirilmelidir.

Salatalıkta, sera beyazsineği, yaprak bitleri, thrips, domates yaprak galeri güvesi, tırtıllar ve akarlar zarara neden olur. Sera beyazsineği, yaprak bitleri, thrips, akarlar ve domates yaprak galeri güvesine karşı, fideler için belirtilen ürünlerle püskürtme yapılır. Tırtıllara karşı, bitkiler %0.05 Decis 2.5 EC, %0.025 Supersect Mega, %0.04 Nexide, %0.03 Vaztak New 100 EC, %0.08 Confidor Energy, %0.1 Dipel 2X ile muamele edilir. Kök-ur nematodları ve emici zararlıların (sera beyazsineği, yaprak bitleri ve thrips) kontrolü için, damla sulama sistemiyle besin çözeltisi içine 1 l/ha Vydate 10 L uygulanabilir – şaşırtmadan 2 hafta sonra ve gerekirse, 15-20 gün aralıklarla 1-2 kez daha. Sadece emici zararlıların kontrolü için, Actara 25 WG da bu şekilde uygulanabilir – 6 haftaya kadar olan bitkiler için, 14 gün aralıklarla iki kez 40 g/ha dozunda; ve daha yaşlı bitkiler için tek bir uygulama 80 g/ha dozunda.

Tarla Üretimi

Tarlada, lahana, soğan, sarımsak, patates, bezelye, bakla'nın erken ürünleri yoğun büyüme ve gelişme aşamasındadır. Fasulye ekimi başlar, tohum önceden 2 g/ha Dithane M-45 ile muamele edilir. Uygun koşullar mevcut olduğunda, lahana ve bezelyede mildiyö görülmesi açısından ürünler izlenir. Buna karşı, %0.25 Ridomil Gold, %0.3 Corsate M DF, %0.15 Verita WG ile püskürtme yapılır. Bakla ve bezelyede yaprak biti saldırısı mümkündür. Fidler için belirtilen BKÜ'ler uygulanır. 1 m²'de 5'ten fazla telkurdu larvası tespit edilen alanlarda, doğrudan ekilen domateslerin şaşırtılmasından önce granül insektisitlerin uygulanması tavsiye edilir – kg/ha Mocap 10 G. Bu uygulama diğer toprak zararlılarına karşı da etkilidir – tırtıllar, danaburnu, patates böceği, telkurdu, nematodlar; ve emici zararlılara karşı kalıntı etkisi ile – yaprak bitleri, yaprak pireleri, thrips.